

DÉLMAGYARORSZÁG

81. évfolyam, 26. szám
1991. január 31., csütörtök

ALAPÍTVÁ: 1910-BEN

Havi előfizetési díj: 148 forint
Ára 5,80 forint

Kábító fegyverek

Szovjet—amerikai paktum? — Koszovó — Emelkedett vízszint

Az idei évben Magyarországnak a tavalyihoz hasonló recesszióra kell felkészülnie — állítja az összehasonlító gazdasági tanulmányokkal foglalkozó bécsi intézet előrejelzése. Az ipari termelés 10 százalékkal, a nemzeti össztermék aránya pedig 5 százalékkal fog csökkenni, s ez nagyjából megegyezik a térségben várható visszaesés átlagával. Kupa Mihály pénzügyminiszter nyilatkozata szerint 1990-ben jelentősen javult az ország pénzügyi egyensúlya. A költségvetési mérleg hiánya a tervezett 10 milliárd forintnak csak töredéke, 1,4 milliárd forint lett.

Sajnos, további áremelkedésekről kell hírt adnunk: ezáltal az utazási tarifák, valamint a víz- és csatornadíjak összegéről számolunk be, a 8. oldalon.

Várhatóan március elsejétől tejjegy-utalványt kapnak a leginkább rászorulóak. Az intézkedés fedezetét a Népjelölti Minisztérium és a Földművelési Minisztérium közösen teremti majd elő.

A 24 legfejlettebb ország további 500 millió dollár hitelt folyósít a magyar fizetési mérleg javítására. Erről azon a brüsszeli tanácskozáson döntöttek, amelynek egyik témája a Magyarország számára nyújtandó támogatás megszervezése volt.

Jugoszláv vádaskodás

A Narodna Armija című lap közzétette azt a levelet, amelyben Veljko Kadijević jugoszláv nemzetvédelmi miniszter sürgős választ kért magyar kollégájától, Für Lajostól az állítólagos jugoszláv fegyverszállítási ügyvel kapcsolatban. A levélben a szövetségi miniszter a két állam közötti jó kapcsolat, és tervezett látogatásának sikere érdekében kifejti: „Megbízható adatokkal rendelkezünk, hogy a Magyar Köztársaságból a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságba, pontosabban a Horvát Köztársaságba nagy mennyiségű katonai felszerelést és lőszert szállítanak, a hivatalos és ez ügyben illetékes jugoszláv szervek megkerülésével, s a JSZSZK törvényeiellenében. Ezzel kapcsolatban kérjük minél konkrétabb és sürgősebb válaszát.”

Kamatadó

Újabb halasztás

A Pénzügyminisztérium közleménye a lakáscélú hittelek befizetésének újabb határidő-hosszabbításáról:

„A lakáscélú kölcsönök kamatairól szóló törvény 1991. január 1-jén lépett hatályba. Ezt követően sok érintett adós szabadulni kívánt a várható terheléstől, s ezért a kölcsönét még januárban szeretné volna egyenlíteni. Ez azért volt fontos, mert ha ezt a szándékát a munka torlódása vagy egyéb ok miatt januárban nem tudta volna megvalósítani, úgy a pénzintézi felszámolta volna részére a január hóra esedékes kamatot. Így az egyes OTP-fiókoknál nagy torlódás és sorbanállás alakult ki.

Az újságban ismertettek még egy német nyelvű bejelentést, amelyben a nemzetvédelmi minisztériumot egy névtelen feladó a fegyverszállításról tájékoztatja, sőt, arról is, hogy „Magyarországról kábítószert is csempésznek Jugoszláviába”.

Állítólag „Mrsic és Spiegel urak megállapodtak a magyar katonai és vámügyi szervekkel fegyver és kábítószerről illegális szállításáról”. Mrsic ebben az időszakban horvát külügyminiszter volt, Spiegel még jelenleg is hadügyminiszter.

A magyar fél visszautasította a vádat. Keleti György, a Honvédelmi Minisztérium szóvivője kijelentette: meglehetősen szokatlan dolog, hogy két ország honvédelmi miniszterei közötti levélváltást nyilvánosságra hozzának.

Ennek enyhítésére a pénzügyminiszter januárban hozzájárult ahhoz, hogy ha az adós még január hónapban a kölcsön kiegyenlítésének szándékát bejelenti, de a munka torlódása következtében az elszámolás és befizetés csak februárban történik meg, úgy a januárra esedékes kamatot a pénzintézet ne számolja fel. Ez a határidő január 31-én lejár, de az OTP-fiókoknál még mindig nagy a torlódás. Ennek enyhítésére a pénzügyminiszter a kölcsönkiegyenlítési szándék bejelentésére adott január 31-i határidőt február 15-ig meghosszabbította.” (MTI)

Holnap: kamatnéző

„15 év, havi 37 forintért” — irtuk még január 14-én az OTP-törlesztőrészelekről, -kamatokról és a -lejáratokról, közreadva a szegedi Kurzor Számítástechnikai Kft. előzetes információit. Mint később kiderült, a szakemberek segítségével e témában lapunk 8-10 nappal megelőzte a mértékadónak számító országos napi- és hetilapokat. Azóta elkészült a végleges változat is, amelyből holnap egész oldalas összeállítást közlünk. Azt nem garantáljuk, hogy a Kurzor útmutatásai alapján mindenki megtalálja a tökéletes megoldást, de talán sikerül valamilyen mértékben segíteni a döntést.

K. A.

Újra az ex-KISZ-iskola (1.)

„Túl sok itt a véletlen”

Már megint a volt KISZ-iskola! Szinte hallom az olvasó rezignált hangját. Kollégám, aki hűségesen követte eddig az „objektum” rögzítő útját ama nevezetes 100 forintos ügylettől, némi kárörömmel bölint: csináld, én úgyis belefáradtam már. Mi történt most? Húsz évre bérbe vették az ingatlant; örülhetnék, hogy a tulajdonos — a Dél-magyarországi Gyermekek és Ifjúsági Alapítvány — után pénzes működtetője is akadt a 24 hotel-, 32 motelszobával, 200 személyes kempinggel, 150 fős étteremmel, sportpályákkal, konferenciatermekkel rendelkező, Fürj utcai „létesítmények”. Ám a politikai-gazdasági botrányok árnyékát kísérik ezt az újszegedi expártállami-ifjúsági paladicsomot. A „szabályos” bérleti szerződés mögött a régi szép időkből visszanyúló, személyi összefonódások sejtlenek, s ami ezzel együtt járt volt, az ma is háborítatlannak látszik. Ugyanazok ülnek a hűsösfafelek közelében, akik eddig, s ugyanúgy kapják a gusztyosabb, nagyobb falatokat, mint eddig.

Rendszerváltás? A mesében, de itt nem! — állítják tehetetlen dühükben a folyton hoppon maradóak. A másik oldalon? Kikérik, maguknak a vádaskodást, s a „legteljesebben politikamentes” üzleti élet törvényére hivatkoznak: Nyer a legjobb! Mi az igazság? Van-e?

Megmondom az őszintét: nem tudom. Mégsem hallgathatom el, hogy meghallgatva az érintetteket, magam is olyasmit éreztem, mint némely színházi felújításokkor: tán a kulisszák másképp állnak, de a szereplők a régiék.

Az Alapítvány pályázatát telefonon közölt szakvélelőrt ki a Fürj utcai ingatlan mélyét, melyben nem támogatás az intézmények hasznosítására és működtetésére, irását, nem ismertették. Inamelyet december 15-ig kellett elbírálnia a kuratóriumnak. Az alább következők: a történetek Ökrös Tamás előadásában, akit az egyik pályázó — a „Spilszol”, valamint az Adu Kft. — megbízott, hogy képviselőjükben járjon el az alapítványnál.

— A pályázatot megnyerte a Hermes Kft., december 31-ig kellett volna szerződést kötni vele. Nagyjából a miéssel azonos feltételeket ajánlott az Alapítványnak, az összesen 11-ből ezt a két pályázatot vette komolyan a kuratórium, s nem vitatom, hogy jól tették, amikor a Hermest választották. A kuratórium tagjaival együtt én is a Délmagyarországból értesültem január 16-án arról, hogy mégis meghíusult a szerződéskötés. A kuratóriumtagok január 11-i keltezőleg meghívót kaptak a soros kuratórium ülésre, január 16-ára. Mellesleg: a szabályzatuk szerint 8 nappal korábban, pontos napirend megjelölésével illel értesítést kapniuk, de úgy látszik, kicsire nem adnak. Meglepetésükre a folyosón már ott várakoztak a Talent Kft. képviselői, bent pedig Tóth Tamás kuratóriumi titkár közölte velük, hogy a pályázat kútba esett, viszont van új bérlőjelölt, a Talent, tessék gyorsan elolvasni a szerződéstervezetet és megszavazni az aláírást. A jelenlevő 8 kuratóriumi tag alig jutott szóhoz a meglepetésből. Jelen nem lévő egyikük

Előtte azért kérdezték Tóth Tamást: hogy lehet, hogy a Talent nem pályázott, aztán oly hirtelen mégis elfogadható ajánlattal állt elő? Vajon a létesítmény működtetésében kap-e valamit szerepet Németh István, aki a volt KISZ-iskolát igazgatta, majd átigazolt a Talent Kft.-be?

Az én kérdéseim ezen kívül: miért nem adtak módot arra, hogy a Talent vadonás ajánlata versenyezzen a pályázati 2. helyezett, a „Spilszol” és az Adu ajánlatával? Miért nem írtak ki új pályázatot? Netán a Hermes csak azért versenyzett, hogy a magas labdát a Talent üthesse le? Hogyan tudta a kuratórium, vagy inkább az ügyvezető titkár, hogy mi most nem kínáltnak volna előnyösebb szerződést, mint decemberben? Egyes szakértők szerint a pályázaton csak 4. lett volna a Talent! Bár a januári kuratóriumi ülésre mi megerősítettük, áll az ajánlatunk — ezt nem vették figyelembe. Úgy fest a dolog, mint az egyszeri üveges esete: jöjjön holnap 4-kor, mondta a megrendelő, mert ki fog törni az ablakom. Túl sok itt a véletlen, ami a Talent kezére járt. (Folytatjuk.)

Sulyok Erzsébet

Olvasóink figyelmébe!

Holnaptól lapunkban új helyen és az eddigieknél nagyobb terjedelemben jelentkezünk szolgáltatásokkal. Ezentúl, ha olvasóink hátulról visszafelé lapoz egyet, az ottani két oldalon tájékozódhat a legfontosabb kulturális és közéleti eseményekről: a televízió, a rádió, a színház és a mozik műsorairól; a szegedi és környékbeli orvosi és más ügyeletről; s egyéb közérdekű információkkal is találkozhatnak. Ugyancsak február elsejétől a korábbiaknál sokkal gyakrabban lesz a D-magyarország 10 helyett 12 oldalas; szombatonként pedig ezentúl ugyancsak bővebb terjedelemben, 14 oldalon jelenünk meg.

„A háború véget ér”

A Szovjetunió és az Egyesült Államok váratlanul közös nyilatkozatot adott ki Irakot: vállaljon egyértelmű kötelezettséget, hogy kivonul Kuvaitból, s ebben az esetben a háború véget ér. A közös nyilatkozat szerint a kivonulást vállaló iraki bejelentés esetén mód volna az ellenségeskedések beszüntetésére. A fogalmazás nyilván engedmény a Szovjetunióknak, amely az elmúlt napokban közvetlenül bírálta az amerikai hadviselés mértékét, és óvott a háború kiterjedésétől.

Jichak Samir izraeli kormányfő szerdán hibának ne-

vezte azt, hogy országával nem konzultáltak előzőleg az amerikai—szovjet közös nyilatkozatról, amely az Öböl-háború leállításának lehetőségét vizsgálja fel, s egyúttal az izraeli—arab viszály rendezésére közös erőfeszítéseket helyez kilátásba.

Mindettől függetlenül Irak propagandagépezete azt állítja, hogy „elkezdődött Szaúd-Arábia felszabadítása”. A szárazföldi hadműveletekbe belekényszerített szövetségesek mintegy húsz katonát, az irakiak több százat veszítettek.

Fejpenz

Nem is volt igazi politikai párt, amelyik választási kampánya során nem tüzte zászlajára a Magyarországon letelepedni kívánó erdélyi magyarok sorsának istápolását. Igazságtalanság, hogy Magyarországon magyarok legyenek hontalanok. Meg kell könnyíteni letelepedésüket, beilleszkedésüket — nem az MDF-től, az SZDSZ-től, vagy az MSZP-től hallottuk —, mindenki mondta. Aztán telt-múlt az idő, megtörténtek a választások, kormányra jutott, aki kormányra jutott, ellenzékre pedig, aki ellenzékre, ebből a szempontból mindegy, ki hová. A probléma maradt. Nemcsak a Magyarországra munkát vállalni „menekülő” problémája, vagy azoké, akik egy harmadik ország felé ugródeszkákat innen. Maradt a maradni óhajtok gondja is. Sorsuk egyetlen munkavállalási jogszabályon, és a hivatali kevésbé szörös szívű magatartásán múlott, természetesen, hogy sokan a hivatalos áttelepülést választották, joggal gondolva, hogy egyetlen megoldás a magyar állampolgárság megszerzése lehet.

No és persze, reménynt adtak a kampány közben elhangzott nyilatkozatok is. Ezek némelyike már-már azt is sejtette, hogy vissza fo-

gunk tért a 1940-es sémához, vagyis minden magyar letelepedő automatikusan magyar állampolgárságot kap majd. Nem így lett, de az efféle tortúrákhoz hozzászokott erdélyiek az állampolgársághoz jutás érdekében zokszó nélkül jártak tovább a kiszabott hivatali utat.

Decemberben aztán megszületett az első „könnyítés”. Nevezük inkább első pófonnak. Váratlanul jött, alattomban, és „megrendítette az ellenfelet”. A decemberi országgyűlési időszak felpörgött tempója miatt nem kapott nagy nyilvánosságot, a Magyar Közlönyben is csak megbújt, a felemelt hatósági illetékek között, hogy január elsejétől honosítás, visszahonosítás, vagy az állampolgárságról való lemondás esetén tízezer forintot kell fizetni, az eddigi háromszáz helyett.

A törvényekkel megtervező, illetve elfogadó honatvák vagy „aznap hiányoztak”, mikor pártjuk a könnyítésekről nyilatkozott, vagy nagyvonalúan megfeledeztek a könnyítő ígéretekkel. Lehetne menteni a helyzetet a visszahonosítás kitételével, hogy a Magyarországra visszaköltöző nyugati honfitársaink tárcájára lett szabva az illeték, de gyenge mentés volna: számuk elenyésző a romániai magyar áttelepülők száma mellett. Lehetne hivatalozni a gazdasági helyzetre, arra: az országnak minden elvonható tízezer forintra szüksége van, de hát

ezeket a tízezer forintokat azoktól szedik be, akik amúgy sem indulnak egyenlő eséllyel a magyarországi polgárhoz képest. Felhívtam a szegedi anyakönyvi hivatalt, ahol a honosítási kérelmeket bejegyzik. Január óta drasztikusan csökkent az állampolgárságról folyamodók száma, a tízezer forintot alig néhányan fizették be. Lehetne azt mondani, hogy az intézkedés segít meggátolni az erdélyi magyarság elvándorlását szülőhelyéről, de csak lehetne, mert egyrészt nem igaz, másrészt pedig mindenki ott él, ahol akar. Ne is feltételezzünk ilyen szerepet az illetéknek. Mégis furcsa, hogy elvben mindenki lehet magyar, papíron viszont már csak pénzért. Tudomásom szerint a honosításért egyetlen nyugat-európai ország sem kér pénzt, pedig oda igazán nem honos emberek érkeznek, hanem afrikaiak, arabok, és más nációk.

A módszer Románia is alkalmazza, ami nem meglepetés. És története, teszen az ő fejpenzáója is a Magyarországra áttelepedőket sújtja, azokat, akik nem akarnak tovább román állampolgárként élni, de a román állampolgárságról való lemondásért 28 ezer forintot kell fizetniük Romániának. S az a magyar tízezerrel együtt már 38 ezer forint.

Még fejpenznek is sok.

Panek József